

Norddjurs Kommunes

Handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i 2018-2021

Norddjurs Kommunes handlingsplan for forebyggelse og bekæmpelse af rotter i 2018-2021

I henhold til bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (p.t. bekendtgørelse nr. 1723 af 17. december 2017) skal kommunerne udarbejde en rottehandlingsplan, som skal revideres hvert tredje år.

Handlingsplanen skal som minimum indeholde følgende:

- Overordnede mål for rottebekæmpelsen i kommunen.
- Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen.
- Målelige succeskriterier for rottebekæmpelsen.
- Konkret beskrivelse af tiltag til opnåelse af beskrevne mål.
- Plan for den kommunale kloakrottebekæmpelse og samarbejde med forsyningen om kloakrottebekæmpelse indeholdende beskrivelse af omfang og metoder (fælder, spærrer, gift mv.).
- Oplysning om, hvorvidt kommunen tillader privat bekæmpelse, herunder f.eks. om privat bekæmpelse er geografisk begrænset eller begrænset til bestemte bekæmpelsesmetoder.
- Plan for kommunens tilsyn med privat rottebekæmpelse, hvis kommunen tillader privat rottebekæmpelse.

I handlingsplanen skal kommunalbestyrelsen, hvor det er relevant, beskrive særlige indsatsområder vedrørende forebyggelse og bekæmpelse af rotter på følgende steder:

- Tilsynspligtige ejendomme.
- Andre ejendomme end tilsynspligtige ejendomme.
- Fødevarerirksomheder.
- Kloaker og stikledninger, herunder anvendelsen af kloakblokke og rottespærrer.
- Havnearealer.
- Kommunale genbrugspladser.
- Deponeringsanlæg
- Vildtfodringspladser.

Formålet med handlingsplanen er at synliggøre rottebekæmpelsen og forebyggelsen, og give den kommunale forvaltning på området mulighed for at vurdere om de mål, den har sat, også bliver realiseret. Handlingsplanen for rottebekæmpelse skal offentliggøres på kommunens hjemmeside.

Baggrund

Norrdjurs Kommunes første handlingsplan for rotteområdet fra 2013 blev revideret i 2016.

Siden er der sket store ændringer i lovgivningen med en ny rottebekendtgørelse, som trådte i kraft den 1. januar 2018. Der er ligeledes kommet en ny strategi fra Miljøstyrelsen for anvendelsen af rottegift, som kommunerne skal efterleve.

Til trods for en stor indsats fra de danske kommuner, som har ansvaret for rottebekæmpelsen, har antallet af rotteanmeldelser haft en stigende tendens gennem de senere år. Miljøstyrelsen vurderede derfor, at der var behov for en revision af bekendtgørelsen til styrkelse af indsatsen mod rotterne. Dette var baggrunden for at rottebekendtgørelsen og den nationale strategi nu igen er blevet ændret.

I forlængelse af de nye regler, og til forberedelse af kommende udbud af rottebekæmpelsen, er der behov for at vedtage en ny rottehandlingsplan, primært for at fastlægge, om det fremover vil være tilladt med privat rottebekæmpelse i Norrdjurs Kommune, men også for at fastsætte fremtidig serviceniveau samt særlige indsatsområder.

Norrdjurs Kommune vil i den kommende planperiode 2018-2021 prioritere en række konkrete tiltag i forhold til følgende indsatsområder:

- Kommunen vil fortsat arbejde på at forbedre service og øge brugertilfredsheden hos borgerne. I den forbindelse undersøges indkomne borgerhenvendelser og klager over rottebekæmpelsen, og der foretages nødvendige tilpasninger i forhold til ønsker og behov.
- Kommunen vil løbende vurdere, hvilken rottebekæmpelse og forebyggelse der skal ske i kloaksystemerne, og der blive afprøvet alternativer til giftudlægning (f.eks. forsøg med elektroniske fælder). I samarbejde med spildevandsforsyningen fokuseres der løbende på kloakreivering og på udbedring af fejl og mangler. Der vil være øget fokus på at foretage bekæmpelse af rotter i kloaksystemet forud for planlagte anlægsarbejder med det formål at undgå at rotter som følge af forstyrrelser søger ind i private ejendommers stikledninger.
- Der vil være fokus på at sikre en effektiv opfølgning på konstaterede kloakfejl, som har relation til rotteaktivitet, således at rottespredning i omgivelserne minimeres.
- Der vil være fortsat fokus på forebyggelse af rotteproblemer på kommunale ejendomme med følsom anvendelse, dvs. skoler, daginstitutioner og plejehjem. I henhold til lovgivningen ses der ligeledes på brug af rottespærrere i kloakker på private institutioner.
- Brugen af gift til rottebekæmpelse vil løbende blive evalueret og sammenholdt med de retningslinjer for giftanvendelse, som meldes ud fra Miljøstyrelsens side i form af strategi for forebyggelse og bekæmpelse af rotter. Hvor det er hensigtsmæssigt vil alternativer til giftudlægning blive anvendt (f.eks. brug af rottefælder, rottespærrere og rottehunde).
- Kommunen vil fremadrettet følge udviklingen i antal rotteanmeldelser og registrere mulige indsatsområder.

Ovennævnte indsatsområder har haft særlig fokus for forvaltningen siden seneste revision af handlingsplanen for rottebekæmpelse. Vi vil fortsætte med at fokusere på de samme indsatsområder, som fortsat er aktuelle for at styrke indsatsen overfor rotterne.

Overordnet mål for rottebekæmpelsen

Overordnet mål i Norddjurs Kommune, er at yde en tilfredsstillende rottebekæmpelse for borgerne gennem en effektiv og målrettet indsats for forebyggelse og bekæmpelse.

Målelige succeskriterier

Følgende succeskriterier (mål) videreføres fra kommunens første handlingsplan 2013-2015.

Responstider - mål:

Norrdjurs Kommune har som mål, at tidsfrister for gennemførelse af rottebekæmpelse på baggrund af modtagne anmeldelser bliver overholdt, således at borgerne modtager den service, de har krav på ifølge lovgivningen.

Ved anmeldelse af rotter skal der senest 8 dage efter modtaget anmeldelse, foretages et tilsynsbesøg. Dette er i nuværende kontrakt fastsat til senest 5 hverdage efter anmeldelsen er modtaget, dog senest efterfølgende hverdag, hvis det drejer sig om forekomst af rotter indendørs i beboelse eller på fødevarer virksomheder.

Som følge af introduktionen af RotteWeb, som er et effektivt system til at registrere anmeldelserne i, forekommer det reelt ikke længere overskridelser af responstiderne for rottefængerens første besøg. Der vil fremadrettet være fokus på at opfølgende tilsyn gennemføres hyppigt nok.

Pr. 1. januar 2019 skal den kommunale rottebekæmpelse fremover undersøge rotteanmeldelser indendørs i boliger og i fødevarer virksomheder uden ugrundet ophold, alle ugens 7 dage, dvs. også i weekender og på helligdage. Dette indebærer, at der skal være etableret en vagtordning, som gælder alle dage hen over året. Ved modtagelse af anmeldelse i weekender og helligdage foretages en visitation for at afklare, hvor akut rotteproblemet er, og om tilsyn og bekæmpelse kan udsættes til en efterfølgende hverdag.

Tidligere mål:

Et mål i tidligere handlingsplan om at se et fald i antallet af rotteanmeldelser i Norddjurs Kommune foreslår forvaltningen ophævet, idet erfaringer på landsplan viser, at en dyrestand (særligt rotter) har naturlige udsving fra år til år. Antallet af anmeldelser er derfor ikke noget godt mål for, hvor effektivt bekæmpelsen bliver udført.

Et mål i Norddjurs Kommunes tidligere handlingsplan om at se en reduktion i giftforbruget ophæves, idet der nu er vedtaget en ny national strategi med det formål at mindske spredningen af gift i miljøet og forhindre udvikling af resistens blandt rotter. Det indebærer blandt andet, at der fremover vil være mindre brug af gift ved små rottetilhold, men til gengæld kan der ske et hurtigere skifte til stærkere rottegift, såfremt den indledende bekæmpelse ikke viser sig at være tilstrækkelig effektiv. Det er derfor usikkert, hvordan giftforbruget udvikler sig fremover.

Konkrete tiltag i 2018-2021

Norrdjurs Kommune vil prioritere følgende konkrete tiltag i rottehandlingsplanen for 2018-2021. Tiltagene vil medvirke til at opfylde de overordnede målsætninger, som kommunalbestyrelsen har fastsat for rottebekæmpelsen. Der er i vid udstrækning tale om videreførelse af tidligere vedtagne initiativer.

1) Brugertilfredshed

Kommunen vil løbende arbejde på at forbedre service og øge brugertilfredsheden hos borgerne. I den forbindelse ses der seriøst på indkomne borgerhenvendelser og klager.

Sammen med kommunens rottebekæmpelsesfirma vil vi fortsat arbejde på at optimere og forbedre service overfor borgerne i forbindelse med rotteanmeldelser.

Der vil være fokus på, at rottebekæmperens opfølgning på giftudlægninger sker til tiden, så den fortsatte bekæmpelse udføres i henhold til de planlagte terminer. Dette skal være med til at sikre borgernes tilfredshed samt den størst mulige effektivitet i rottebekæmpelsen.

2) Rottebekæmpelse i kloakker

Kommunen vil løbende vurdere, hvilken bekæmpelse og forebyggelse der skal udføres i kloakkerne. Der afprøves alternativer til giftudlægning. Bekæmpelse af rotter i kloakker målrettes de områder, hvor registreringer viser den højeste rotteaktivitet, og hvor det samtidig er teknisk muligt og hensigtsmæssigt at gennemføre en indsats.

Kommunen vil udvikle samarbejdet med spildevandsforsyningsgesellschaft AquaDjurs omkring kloakrottebekæmpelsen. Herunder skal fremtidig forebyggelses- og bekæmpelsesindsats løbende vurderes.

Kommunen vil følge op på og sikre, at konstaterede fejl og mangler i kloak- og afløbssystemer bliver udbedret snarest muligt med henblik på at afhjælpe og forebygge rotteproblemer. Disse tiltag er gennemført.

Norrdjurs Kommune og AquaDjurs har indført et løbende samarbejde omkring indsatser, som relaterer sig til rotter i kloaksystemer, herunder udlægning af gift i hovedkloakker og montering af rottespærrere på kommunale ejendomme.

Der ophænges i et vist omfang blokke med rottegift i hovedkloakker i områder, der har særlig høj aktivitet af rotter, hvis det vurderes at være hensigtsmæssigt.

Kommunerne har ikke en lovmæssig forpligtigelse til at foretage rottebekæmpelse i kloakkerne. Kloakrotter udgør kun et problem, hvis de forårsager skade på kloakrør og brønde m.v., og hvis de trænger op af kloakker eller ind i huse.

Det er meget vanskeligt at gennemføre en generel og effektiv bekæmpelsesindsats i kloaksystemerne. Erfaringer viser, at bestanden af rotter hurtigt kommer på fode igen, når der

slækkes på bekæmpelsesindsatsen. Der er desuden risiko for, at rotterne udvikler resistens overfor de anvendte gifte.

Norrdjurs Kommune og AquaDjurs evaluerer løbende, hvilken bekæmpelsesindsats der er nødvendig at foretage i det offentlige kloaksystem. Vi ser på erfaringer fra andre kommuner, og vurderer om bekæmpelse af kloakrotter kan måles lokalt i antallet af rotteanmeldelser. Det er foreløbigt vores strategi at satse mere på kloakfornyelse frem for rottebekæmpelse med gift eller fælder.

Af miljømæssige årsager er det desuden ønskeligt at begrænse brugen af gift i kloakkerne. Norrdjurs Kommune vil fortsat eksperimentere med alternative bekæmpelsesmetoder, som kan erstatte brug af gift i kloakkerne, herunder elektroniske fælder og/eller rottespærre. Der udføres forsøg med elektroniske fælder. Alternative bekæmpelsesmetoder med elektroniske fælder er dog dyre i både anlæg og drift.

Kommunen vil sammen med AquaDjurs have fokus på forebyggende bekæmpelse forud for udførelse af større kloakreoveringer for at undgå, at kloakarbejder bevirker en væsentlig øget rotteaktivitet i de private stikledninger eller på jordoverfladen.

I forbindelse med rottebekæmpelsen lokaliseres eventuelle kloakfejl. Der er udviklet en procedure for opfølgning på kloakbrud og lignende fejl og mangler, således at defekte kloak- og afløbssystemer bliver udbedret.

3) Opfølgning på kloakfejl

Der vil være fokus på at sikre en effektiv opfølgning på konstaterede kloakfejl på private ejendomme.

Brud på kloakrør kan være årsag til rottetilhold. Hvis der konstateres fejl og mangler bliver borgeren af rottebekæmper informeret om, at der skal ske udbedring, evt. via grundejers forsikring. Kommunen vil have fokus på, at nødvendigt kloakarbejde bliver udført, og at det foretages af en autoriseret kloakmester i henhold til gældende regler.

4) Kommunale ejendomme

Fortsat fokus på forebyggelse af rotteproblemer på kommunale ejendomme med følsom anvendelse, dvs. skoler, daginstitutioner og plejehjem.

Norrdjurs Kommune har i samarbejde med AquaDjurs afsluttet monteringen af rottespærrere på kommunale skoler, daginstitutioner og plejehjem, på ejendomme, hvor dette viste sig at være hensigtsmæssigt og teknisk muligt. Der er installeret 35 rottespærrere på 24 kommunale ejendomme, således at der er spærret af til disse offentlige skoler og institutioner for rotter, som risikerer at trænge ind fra hovedkloaksystemet.

Der er herefter tilrettelagt en serviceordning og et regelmæssigt tilsyn på de pågældende ejendomme for at hindre, at der i fremtiden opstår rotteproblemer.

På kommunale ejendomme, hvor der nu er monteret rottespærre i kloakken, videreføres den igangsatte serviceordning og det regelmæssige tilsyn med det formål at forebygge rotteproblemer. Norddjurs Kommune har aftale med AquaDjurs om at udføre dette tilsyn. Der vil fortsat være fokus på sikringen af kommunale ejendomme som f.eks. skoler og institutioner.

I forbindelse med ovennævnte serviceordning vil det blive registreret, om der evt. er tegn på rotteaktivitet i ejendommens interne kloaksystem, og nødvendig bekæmpelse bliver iværksat. Hvis der konstateres fejl og mangler i ejendommens kloakker, bliver det registreret med henblik på udbedring. Disse tiltag bliver ligeledes videreført.

Ved fremtidige nybyggerier og renoveringer af kommunale skoler, daginstitutioner og plejehjem skal det fortsat vurderes af ejendommens ejer, om det er hensigtsmæssigt og teknisk muligt at rottesikre kloakken, hvis ikke ejendommen er tilstrækkelig sikret i forvejen.

5) Registreringer

Kommunen vil fremadrettet følge udviklingen i antal rotteanmeldelser og registrere mulige indsatsområder via det anvendte program, RotteWeb. Der skabes herved det bedst mulige datagrundlag til at identificere problemområder og nye indsatsområder i kommunen.

Med den nye systematiske kortlægning af rotteanmeldelser vil der kunne udpeges nye indsatsområder i fremtidige handlingsplaner. Brugen af RotteWeb optimeres løbende.

6) Giftforbrug og forebyggelse

Brugen af gift i forbindelse med rottebekæmpelsen vil løbende blive evalueret og sammenholdt med de retningslinjer for gifthanvendelse, der bliver meldt ud fra Miljøstyrelsens side. Der vil være fokus på forebyggende indsats, som kan begrænse giftforbruget.

Hvor det er hensigtsmæssigt, vil alternativer til giftudlægning blive anvendt (f.eks. brug af diverse rottefælder, rottespærrere og rottehunde).

Der vil fortsat blive arbejdet på at vejlede og informere borgere med henblik på en forebyggende indsats, således at giftforbruget kan reduceres.

Privat rottebekæmpelse

Med den nye rottebekendtgørelse pr. 1. januar 2018 åbnes mulighed for at tillade udvidet privat rottebekæmpelse. Tidligere var f.eks. en landmand henvist til at få assistance fra en autoriseret rottefænger fra kommunen eller en privat bekæmper via en privat sikringsordning, men med en R2- autorisation kan der foretages bekæmpelse med rottegift på egen ejendom, såfremt kommunen træffer beslutning om at ville tillade dette. Derudover åbnes mulighed for at få adgang til den fulde autorisation til rottebekæmpelse (R1- autorisation).

Ejere af erhvervsejendomme, som selv ønsker at udføre rottebekæmpelse, skal gennemføre et 1-dages kursus i blandt andet rotternes biologi og forebyggelse samt sikker håndtering af rottegift, inden de må påbegynde rottebekæmpelsen med brug af gift.

Den enkelte kommune skal imidlertid også beslutte, om man vil tillade privat bekæmpelse. Dette skal kommunen informere om på hjemmesiden og i den kommunale handlingsplan. I de kommuner, hvor man beslutter ikke at tillade privat bekæmpelse, bevarer allerede indgåede private bekæmpelsesaftaler dog deres gyldighed frem til aftalernes ophør, dog højst et år efter kommunalbestyrelsens beslutning.

Kommunalbestyrelsen beslutter hermed, at privat rottebekæmpelse indtil videre er tilladt i Norddjurs Kommune. Såfremt det i forbindelse med tilsyn med en privat ordning konstateres, at forebyggelse og bekæmpelse ikke sker efter gældende regler, vil der blive taget de nødvendige håndhævelsesmæssige skridt ved enten at meddele påbud, foretage indberetning og/eller øjeblikkelig at overtage rottebekæmpelsen på den konkrete ejendom.

Den private bekæmpelse skal følge gældende lovgivning og regler, herunder bestemmelser i kommunens handlingsplan.

Inden iværksættelse af privat bekæmpelse skal der ske anmeldelse til Norddjurs Kommune, som skal acceptere anmodningen. Med R2- autorisation må der kun anvendes visse former for bekæmpelsesmidler. Den private bekæmper skal anmelde til kommunen, ligeså snart der konstateres rotter på ejendommen, og når der derfor bliver iværksat bekæmpelse, samt når denne bliver afsluttet. Den private bekæmper skal foretage indberetning af oplysninger i henhold til lovgivningen.

Den kommunale rottebekæmpelse kan til enhver tid overtage den private bekæmpelse, hvis det vurderes at være hensigtsmæssigt for at sikre en effektiv bekæmpelse af rotter på det pågældende område. Det kan f.eks. være situationer, hvor der er mistanke om resistens, og der er behov for at bruge stærkere gifte, eller der skal ske anden form for bekæmpelse eller forebyggelse.

I den private bekæmpelse vil der være samme krav til forebyggende indsats overfor rotter som i den kommunale ordning. Grundejer skal derfor på samme måde rottesikre og renholde sin ejendom.

I forhold til tidligere skærpes de private bekæmperes indberetningspligt til kommunerne, og for at sikre at de autoriserede rottebekæmperes uddannelse er tidssvarende, er fremtidige R2- autorisationer tidsbegrænset til 5 år. Autorisationen kan fornyes ved at gennemføre et kort kursus arrangeret af Miljøstyrelsen.

Kommunen skal som tilsynsmyndighed føre tilsyn med, at privat bekæmpelse overholder retningslinjer og bekendtgørelsens regler m.v. Norddjurs Kommune forventer, at tilsyn med den private bekæmpelse hovedsageligt skal ske i forbindelse med de kampagnetilsyn, som årligt skal gennemføres af kommunens rottebekæmpere på de tilsynspligtige ejendomme. Ifølge bekendtgørelsen skal der laves forebyggende tilsyn på: Erhvervsjendomme med dyrehold, primærproduktion af fødevarer og foder til dyr, opbevaring af foderstoffer til dyr eller opbevaring af planteprodukter, som efterfølgende anvendes til produktion af fødevarer til mennesker. Derudover foretages i nødvendigt omfang stikprøver for at føre tilsyn med den private rottebekæmpelse.

Tildelte ressourcer til rottebekæmpelsen

Ifølge § 53 i rottebekendtgørelsen kan Kommunalbestyrelsen beslutte, at der skal opkræves gebyr til dækning af omkostningerne ved den kommunale rottebekæmpelse. Gebyret pålægges samtlige faste ejendomme i kommunen og opkræves som en andel af ejendomsværdien.

Norddjurs Kommune har kontrakt med et privat bekæmpelsesfirma om rottebekæmpelsen. Størstedelen af gebyret går til udgifter i henhold til kontrakten. I lighed med mange andre kommuner er der de senere år afsat flere ressourcer til rottebekæmpelsen, med det mål at øge serviceniveauet, som minimum svarende til krav i lovgivningen.

Norddjurs Kommunes udgifter til rottebekæmpelsen har de senere år ligget på omkring 2,2 mio. kr. årligt (ekskl. moms).

Gebyret i Norddjurs Kommune er de sidste tre år fastsat til følgende pr. 100.000 kr. ejendomsværdi:

2014: 2,61 kr.

2015: 5,22 kr.

2016: 6,00 kr.

2017: 7,00 kr.

2018: 7,50 kr.

Kommunalbestyrelsen fastsætter for hvert regnskabsår de nærmere bestemmelser om gebyrets størrelse. Gebyret kan opkræves sammen med de kommunale ejendomsskatter. Kommunalbestyrelsen kan ikke meddele dispensation for betaling af gebyret.

Gebyr for rottebekæmpelse dækker de udgifter, kommunen har i forbindelse med kontrakten om rottebekæmpelse, som er indgået med eksternt bekæmpelsesfirma. Herudover dækkes udgifter til øvrige indsatser, administration m.v. Indtægten fra gebyrerne må udelukkende bruges til at finansiere udgifter i forbindelse med rottebekæmpelsen, herunder også administrative udgifter.

Det forventes, at de nye lovkrav igen vil medføre en stigning i rottegebyret, men de økonomiske konsekvenser kan endnu ikke opgøres. På nuværende tidspunkt er det ikke muligt at oplyse nærmere om kommende ændringer i rottegebyr.

Ny lovgivning og ændrede udbudsbetingelser kan således medføre stigninger i rottegebyret. Dette er tilsvarende set i andre kommuner. Der tages løbende stilling til, om tiltag i medfør af handlingsplanen og lovgivningen medfører justeringer af gebyret for rottebekæmpelse. Der forventes som nævnt øgede udgifter de kommende år.

Den største del af udgiftsforøgelsen skyldes lovpligtige opgaver, som skal udføres. Herudover ønsker forvaltningen at kunne anvende mindre beløb på at tilgodese de i handlingsplanen nævnte indsatsområder. Det drejer sig om bl.a. forsøg med kloakrottebekæmpelse og brug af alternative bekæmpelsesmetoder, samt hunde, der har vist sig særdeles effektive ved især indendørs tilhold af rotter i beboelse.